

URBI ET ORBI - ERGA OMNES

ΛΕΥΚΗΣ ΚΑΛΥΠΤΡΑΣ ΠΡΟΒΑΤΟΣΧΗΜΟΙ ΛΥΚΟΙ

**Ο ΜΟΣΧΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΦΑΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΠΡΕΣΒΥΓΕΝΩΝ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ**

- **ΥΠΟ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΥΣΕΒΟΥΣ ΡΩΣΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ : «ΤΑ ΑΔΗΛΑ ΚΑΙ ΚΡΥΦΙΑ ΑΝΟΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΡΩΣΙΚΟΥ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ» (1899).**

Ένα πολύτιμο, ευσύνοπτο ιστορικό πονημάτιο των μόλις 30 σελίδων περιήλθε πρότινος εις χείρας του γράφοντος ως όντως εξ ουρανού αποκάλυψη Θεού, το οποίο η Εταιρεία «*Ο Ελληνισμός*» εν έτει 1899 εξέδωσε τύποις στο εν Αθήναις τυπογραφείο των καταστημάτων του Ανέστη Κωνσταντινίδου. Πρόκειται για μία μακροσκελεστάτη επιστολή υπό την μορφή ευσυνόπτου ιστορικού πονηματίου ή εγχειριδίου, το οποίο ο ανώνυμος Ρώσος συγγραφέας τιτλοφορεί αποκαλυπτικώς και δελεαστικώς ως εξής: «*Επιστολή Ρώσσου Ευσεβούς Ορθοδόξου προς τον Οικουμενικόν Πατριάρχην περί της εν Ρωσσία Τελουμένης κατά των Ορθοδόξων της Ανατολής Εκκλησιών. Συστηματικής Εργασίας*».

Ερχόμενοι στα συγκλονιστικώ τω τρόπω γραφόμενα του ανωνύμου ευσεβούς Ρώσου Ορθοδόξου εν τη εν έτει 1899 επιστολή του προς τον Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντίνο Ε΄ και την περί Αυτόν Αγία και Ιερά Σύνοδο, δέον να αναφερθεί μετ' εμφάσεως ότι ο συντάκτης του κειμένου αποκαλύπτει τα «*άδηλα και τα κρύφια*» άνομα σχέδια του τσαρικού Κρεμλίνου κατά της ελευθερίας των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών της Ανατολής γράφων τα ακόλουθα: «*Ένιοι των βαθμοφόρων της Ρωσσίας, υπό υπερηφάνων εθνικών βλέψεων και σκοπών πανσλαβιστικών σκοτισθέντες, λησμονήσαντες δε ότι τα βασίλεια και τα έθνη κυβερνά η θεία Πρόνοια, δεικνύουσιν επιθυμίαν όπως ανατρέψωσιν άπαντα τα εν Ανατολή Ορθόδοξα Πατριαρχεία, αρπάσωσι δε και αυτήν την Κωνσταντινούπολιν.*

Δεν αποκρύπτω επίσης ότι η αυτόκλητος κεφαλή της Ρωσικής Εκκλησίας, ο Αυτοκρατορικός Επίτροπος της, ούτω ονομαζομένης, Διοικούσης Συνόδου, Κ.Π. Ποπεδονότσεφ ουχί άπαξ εξέφρασεν επιθυμίαν, όπως πειθαναγκασθώσιν οι Ορθόδοξοι της Ανατολής Πατριάρχαι να υποκύψωσι τη θελήσει αυτού, επιπροσθέτων ότι, μετά την υπό της Ρωσσίας άλωσιν της Κωνσταντινουπόλεως, αυτός θέλει ρυθμίσει τα της Μεγάλης Εκκλησίας και των λοιπών Πατριαρχείων, κατά το δοκούν αυτό. Πολλοί των ζηλωτών της Ορθοδόξου Εκκλησίας εν Ρωσσία γινώσκουσιν επίσης τους ουχί άπαξ εκφρασθέντας λόγους του τα της Παλαιστινείου Εταιρείας διευθύνοντος, Β. Ν. Χιτροβώ, ότι δηλαδή η Παλαιστίνειος Εταιρεία προώριστα, όπως εξώση εκ της Συρίας και Παλαιστίνης την Ελληνικήν Ιεραρχίαν, ούτω δε δεσπώση αυτή του Παναγίου Τάφου και των λοιπών Παναγίων Προσκυνημάτων της Αγίας Γης. Δεν αναγνοούσιν οι Ρώσσοι και τας ανακοινώσεις του πανισχύρου διευθυντού του Ρωσσικού τύπου, Μ.Π. Σαλαβιύφ... ότι επάναγκες να εξουδενώσωσι το γόητρον των Πατριαρχών της Ανατολής».

Ο από μέρους των Ρώσων πανσλαβιστών λίαν διαβρωτικός, υπονομευτικός και άκρως εθνοφυλετικά ιμπεριαλιστικός ρόλος αυτών ακόμη και σε εκκλησιαστικό επίπεδο διά του απολύτου ελέγχου των λεγομένων παλαιφάτων Πρεσβυγενών Ελληνορθόξων Πατριαρχείων της *«καθ' ημάς Ανατολής»* και δη εκείνων της Αντιοχείας και των Ιεροσολύμων, μέσω της από του β' ημίσεος του 19ου αιώνας προπαγανδιστικώς δρώσης λεγομένης *«Ορθόδοξου Ρωσικής Αυτοκρατορικής Παλαιστινείου Εταιρείας»* υπογραμμίζεται εμφατικώς και εκτενώς υπό του Ρώσου επιστολογράφου.

Εν προκειμένω και προ της παραθέσεως των σχετικών αποσπασμάτων της του Ρώσου συντάκτου επιστολής, άξια ιδιαίτερας μνείας είναι και τα όσα γράφει σχετικώς ο Καθηγητής Ιωάννης Ε. Αναστασίου για την όλη ανθελληνική και άκρως εθνοφυλετική, ένεκα της πανσλαβιστικής και ιδιαιτέρως της του πανρωσισμού ιδεολογίας, δράση των Ρώσων πολιτικών και εκκλησιαστικών προσώπων στους Αγίους Τόπους και εν γένει στα Ελληνορθόδοξα παλαιφάτα και πρεσβυγενή Πατριαρχεία της καθ' μας Ανατολής, ο οποίος μεταξύ άλλων αναφερόμενος στα γενόμενα εντός της εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας του Πατριαρχείου της Αντιοχείας, επισημαίνει ότι: *«...επικράτησε φυλετικό πνεύμα στους εντοπίους που επηρεάζονταν από τους Ρώσους. Ο Αρχιμανδρίτης Ουσπένσκη επισκέφθηκε την Συρία και την Παλαιστίνη και διαπίστωσε ότι μπορούσε να αναπτυχθεί εκεί ρωσόφιλη κίνηση. Ιδρύθηκε στη Ρωσία η «Ορθόδοξος Ρωσική Αυτοκρατορική Παλαιστίνειος Εταιρεία» το 1882 με σκοπό να προωθήσει τα ρωσικά συμφέροντα στην Μ. Ανατολή και ίδρυσαν εκεί σχολεία, νοσοκομεία και μοναστήρια, ξοδεύοντας άφθονα χρήματα. Συγχρόνως συκοφαντούσαν τους Έλληνες, λέγοντας ότι είναι ξένοι και τον πατριαρχικό θρόνο πρέπει να τον έχουν οι εντόπιοι».*

Ένα λίαν χαρακτηριστικό θλιβερό παράδειγμα της ανθελληνικής πολιτικής των Ρώσων είναι και εκείνο το οποίο αφορά την, κατόπιν των επεμβάσεών τους, εν έτει 1899 εκλογή του από Λαοδικείας Μελετίου Ντουμάνι ως Πατριάρχου Αντιοχείας, ο οποίος καίτοι μη αναγνωρισθείς από το Οικουμενικό Πατριαρχείο και τα λοιπά Ελληνορθόδοξα Πρεσβυγενή Πατριαρχεία της Ανατολής, παρά μόνο από την ποδηγετούμενη από το Κρεμλίνο θυγατέρα εν Ρωσία Ορθόδοξη Εκκλησία, άρχισε σφοδρό πόλεμο εναντίον των Ελλήνων, αφαίρεσε την ελληνική γλώσσα από την λατρεία και έδιωξε όλους τους Έλληνες Ιεράρχες.

Όσον αφορά την ανθελληνική δράση των Ρώσων στους Αγίους Τόπους όπου και η εκκλησιαστική δικαιοδοσία του Ελληνορθόξου Παλαιφάτου και Πρεσβυγενούς Πατριαρχείου των Ιεροσολύμων, ο Καθηγητής Ιωάννης Ε. Αναστασίου γράφει σχετικώς ότι: *«Το 1843 πήγε στα Ιεροσόλυμα ο Ρώσος Αρχιμανδρίτης Πορφύριος Ουσπένσκη να εξετάσει την κατάσταση για να βοηθήσουν οι Ρώσοι την Ορθόδοξη Εκκλησία. Ο Ουσπένσκη όμως επειδή αντιπαθούσε του Έλληνες, ισχυρίστηκε ότι μόνον οι Ρώσοι θα μπορούσαν να συγκρατήσουν την κατάσταση. Έτσι εγκαταστάθηκε στα Ιεροσόλυμα ρωσική ιεραποστολή με τον Μελιτουπόλεως Κύριλλο το 1858, ο οποίος προχώρησε περισσότερο από τον Ουσπένσκη και πρότεινε να αφαιρεθούν από τους Έλληνες τα 4 Πατριαρχεία. Όταν ιδρύθηκε το 1882 η «Ορθόδοξος Ρωσική Αυτοκρατορική Παλαιστίνειος Εταιρεία» που είχε και σκοπούς πολιτικούς και για τη διείσδυση των Ρώσων στην Μ. Ανατολή, άρχισαν να ξοδεύουν χρήματα, ίδρυσαν σχολεία, νοσοκομεία, ναούς και μοναστήρια και στράφηκαν φανερά εναντίον των Ελλήνων. Προσπαθούσαν ν' απογυμνώσουν υλικά την Εκκλησία της Ανατολής, να διαφθείρουν τους κληρικούς, να εξάψουν τις φυλετικές διαφορές και να εξοντώσουν κάθε τι το ελληνικό».*

Ο Ρώσος επιστολογράφος αναφερόμενος διεξοδικά στην δράση της υπέρ της πανσλαβιστικής και της μπεριαλιστικής του πανρωσισμού ιδεολογίας Παλαιστινείου Εταιρείας κατά των Ελληνορθοδόξων Πρεσβυγενών Πατριαρχείων της καθ' μας Ανατολής, μηδέ εξαιρουμένου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, γράφει τα ακόλουθα:

«Μέμφονται και των Ελληνικών Εκκλησιών Αντιοχείας και Ιεροσολύμων επί φυλετισμό. Κατά των Εκκλησιών τούτων διεξάγεται υπό των Ρώσων πανσλαβιστών, των επί κεφαλής της Παλαιστινείου Εταιρείας ισταμένων κ. Ποπεδονόστσεφ, του βοηθού αυτού κ. Σάμπλερ, Χιτροβώ, κόμητος Ιγνάτιεφ, του εκδότη της πανσλαβιστικής εφημερίδος «Νέου Χρόνου» Σουβόριν και άλλων, τοιούτος πεισματώδης και ισχυρός αγών, συμπρατούσης και της Ρωσικής Διπλωματίας, ως και της Διοικούσης Συνόδου, ήτις αγωνίζεται ίνα τας ανέκαθεν Ελληνικάς ταύτας Εκκλησίας οριστικώς εξοντώση και παραδώση αυτάς εις χείρας των ασεβών πρακτόρων της Πανσλαβιστικής Εταιρείας, ης οι εταίροι επιδιώκουσιν αφ' ενός μεν συμφεροντολογικούς, αφ' ετέρου δε πολιτικούς σκοπούς, επί βλάβη και ζημιά της Ελληνοανατολικής Εκκλησίας και του Ελληνισμού.

Του λόγου γενομένου επί των ενεργειών της Παλαιστινείου Εταιρείας, σκοπούσης εν τω μέλλοντι όπως εξαπλώση της ενεργείας αυτής και επί του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, υποσκάψη την ύπαρξιν και εκμηδενίση την σημασίαν αυτού ενόπιον του Ορθοδόξου κόσμου, μετά δε ταύτα ανατρέψη αυτό τελειωτικώς, ημείς δεν δυνάμεθα να εννοήσωμεν, προς τι η μεγάλη αύτη εφεκτικότητα της Μεγάλης Εκκλησίας εν τω Ανατολικώ και Ιεροσολημιτικώ ζητήματι;».

Οι Ρώσοι πανσλαβιστές μέσω της Παλαιστινείου Εταιρείας για να παρουσιάσουν ένα διαφορετικό πρόσωπο ενίσχυναν ηθικά και υλικά τα Πατριαρχεία Αντιοχείας και Ιεροσολύμων αλλά δρώντες βάσει προμελετημένου σχεδίου χρησιμοποιούσαν την Εταιρεία ως πολιτικό όργανό τους, το οποίο κατασυκοφαντούσε συστηματικώς και αδιαλείπτως την Ελληνική Ιεραρχία των Ελληνορθοδόξων Πρεσβυγενών Πατριαρχείων της Ανατολής *«και αγωνιζόμενου να εξοντώση κατ' αρχάς μεν τας Ελληνικάς Εκκλησίας Αντιοχείας και Ιεροσολύμων, μετά δε ταύτα και την της Κωνσταντινουπόλεως, διότι άλλως δεν εξηγείται επί τίνι σκοπώ οι πράκτορες της Παλαιστινείου Εταιρείας διατελούσιν εις σχέσεις μετά της βουλγαροσχισματικής εξαρχίας, προς δε τούτοις διατί διεγείρει τους Ορθοδόξους ιθαγενείς Συρίας και Παλαιστίνης κατά της Ελληνικής Ιεραρχίας και τη συμπράξει της Λατινικής προπαγάνδας υποθάλλει τας Αραβικάς Ιδέας, τας τόσοσ επιβλαβείς τω τε Ελληνισμό;*

...Οι πράκτορες της Εταιρείας ταύτης, τη υποστηρίζει και επεμβάσει του Ρώσου Προξένου εν Δαμασκώ Κυρίου Μπελιάεφ... συνέλαβον την αυθαίρετον ιδέαν όπως μετατρέψωσι τον Ελληνικόν Θρόνον της Αντιοχείας εις Αραβικόν και εκλέξωσιν επ' αυτόν Άραβα Πατριάρχην... Αι ελληνικάί εφημερίδες, κατά τους λόγους του Ρωσικού τύπου, προ πολλού ήδη μετέδωκαν τω Ελληνικώ κόσμω ότι η «Παλαιστίνειος Εταιρεία, ως αύτη εδημοσίευσεν εν τω οργάνω αυτής, «σκοπεί την διάσπασιν των αρχαίων Πατριαρχείων της Ανατολής, την μείωσιν της εμπιστοσύνης προς την Ελληνικήν Ιεραρχίαν, να περιαγάγη δε τας Εκκλησίας ταύτας μέχρι πενίας».

Σε άλλο σημείο της μακροσκελούς επιστολής ο Ρώσος συντάκτης αυτής μνείαν ποιεί του δολίου και αριστοτεχνικώς προμελετημένου σχεδίου των Ρώσων πανσλαβιστών να επιτύχουν τον αφελληνισμό των Αγιωτάτων Πρεσβυγενών Πατριαρχικών Θρόνων της καθ' ημάς Ανατολής, επισημαίνοντας ότι: *«...περίεργος και ακατανόητος φωράται η λογική*

των Ρώσων πανσλαβιστών! Ούτοι καταμέμφοντα των Ελλήνων, ως επιδιωκόντων τον εξελληνισμό των Σύρων, καθ' ον ακριβώς χρόνον Έλληνες ιερείς εκμανθάνουσι την Αραβικήν γλώσσαν και ιερουργούσιν εν αυτή. Εν τούτοις αυτοί οι Ρώσσοι εξαναγκάζουσι τα τέκνα των ιθαγενών προς εκμάθησιν της Ρωσικής γλώσσης, και εν τη ακαταλήπτω δι' αυτούς Σλαβική γλώσση ψάλλουσι την λειτουργίαν, ως τούτο ανήγγειλεν ημίν ο τηλέγραφος εκ Δαμασκού... άλλαις λέξεσι, το κατασυκοφαντείν τους Έλληνας και βιαίως επιβάλλειν την Ρωσικήν γλώσσαν επί κατοίκων μη Ρώσσων, τούτο εν τη γλώσση των ημετέρων Σλαβοφίλων ονομάζεται, «ευαρεστείν τω Θεώ».

Περί δε της ανόμου και δολίας δράσεως της διοικουμένης υπό ακραίων Ρώσων πανσλαβιστών Παλαιστινείου Εταιρείας επί των εδαφών της κανονικής εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας του Παλαιφάτου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, ο Ρώσος επιστολογράφος καταγγέλλει ότι: *«Οι Παλαιστίνειοι πανσλαβισταί απειλούσι την Ιεροσολημιτικήν Ιεραρχίαν, ότι θα προβώσιν εις κατάσχεσιν της κτηματικής περιουσίας του Παναγίου Τάφου εν Βεσσαραβία και Γεωργία, ήτις αφιερώθη αυτώ υπό των Ρωμούνων Βογιάρων και των Γεωργιανών Πριγκήπων, ως και παρ' ευσεβών τινων Ελλήνων, άπορον δε πως οι Διευθύνοντες τα της Παλαιστινείου Εταιρείας, Χιτροβώ, Σαλαβιόφ και ο σοφός κ. Ποπεδονόστσεφ, μέχρι τούδε δεν επεννόησαν έτερα μάλλον εντιμώτερα μέσα».*

Τα ενδομύχως ανομολόγητα, άδηλα και κρύφια, σχέδια των ιμπεριαλιστών Ρώσσων πανσλαβιστών σε πολιτικό και εκκλησιαστικό επίπεδο εναντίον του Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου εν Ορθοδόξοις Οικουμενικού Πατριαρχείου και των λοιπών της καθ' ημάς Ανατολής Ελληνορθοδόξων παλαιφάτων Πρεσβυγενών Πατριαρχείων καθώς και το κράτος φόβου, τρομοκρατίας, εξαγοράς συνειδήσεων και απροκαλύπτου προπαγάνδας και λογοκρισίας που είχαν επιβληθεί στην τότε Τσαρική Ρωσία διατραγωδεί ο Ρώσος επιστολογράφος αναφέροντας ότι: *«Οι Ρώσσοι πανσλαβισταί ονειροπολούσι την κατάκτησιν της Κωνσταντινουπόλεως, την διάλυσιν των Ανατολικών Εκκλησιών, την υποταγήν αυτών των ανωτάτω άρχοντι της Συνόδου, Αυτοκρατορικό Επιτρόπω, οι ορθοφρονούντες όμως εν Ρωσσία πιστεύουσιν ότι, ούτε η ισχύς της Ρωσσίας, ουδέ τα Ρωσικά τηλεβόλα και αι σφαίρα θα καταρρίψωσι την ισχυράν Κωνσταντινούπολιν, δεν θα έχουσι δε και τας απαιτουμένας δυνάμεις να δεσπόζωσι της Κωνσταντινουπόλεως, του Βοσπόρου και των Δαρδανελλίων, εάν την Κωνσταντινούπολιν κυριεύσωσιν οι Ρώσσοι, αλλά η Θεία Πρόνια, ήτις τω 1878 υπ' αυτά τα τείχη της Κωνσταντινουπόλεως και εν τη Βερολινεΐω Συνθήκη, διέλυσε τας επιβουλάς των Ρώσσων πανσλαβιστών και εχθρών της Ελληνικής Εκκλησίας και του Ελληνισμού, ευκόλως και πάλιν δύναται να διαλύση αυτάς και εν τω μέλλοντι...»*

...ουδεμία φωνή δύναται να υψωθή εν τω Ρωσικώ τύπω, υπέρ της Ελληνικής Εκκλησίας και του Ελληνισμού, διότι τούτο δεν δύναται να επιτρέψη ο πανίσχυρος κ. Ποπεδονόστσεφ, εις τον οποίον, ως είνε δυνατόν να κρίνωμεν εκ των λόγων του νυν απαιδευτού Μητροπολίτου Μόσχας Βλαδιμήρου και των δηλοποιήσεων της πανσλαβιστικής εφημερίδος «Νόβοε Βρέμια», επιπόθητος τυγχάνει η ταπεινώσις και εξαφάνισις της Ελληνικής Εκκλησίας. Η Ρωσική Εκκλησία, κατά τας σκέψεις αυτών, δέον να προεδεύση εν μελλούση Οικουμενική Σύνοδω, καθ' ην ο κ. Ποπεδονόστσεφ θέλει υπαγορεύσει τοις πατράσι της Εκκλησίας τα πανσλαβιστικά δόγματα και τας αποφάσεις.

Αλλά, εάν η Ρωσική Εκκλησία, προς αίσχος του Ορθοδόξου κόσμου, διευθύνηται υπό του πανσλαβιστού Συνοδικού Επιτρόπου, τη προτάσει του οποίου οι Ρώσσοι

Αρχιερείς αμείβονται, διά παρασήμων (ως υπηρετούντες ταις πολιτικαίς μάλλον βλέψεσι των πανσλαβιστών ή τη Αγία Εκκλησία), η Ελληνο-Ανατολική Εκκλησία, χάρις τω Θεώ, δεν διατελεί εισέτι υπό τον ζυγόν του Αυτοκρατορικού Επιτρόπου και ως εκ τούτου δύναται να ελπίζη ότι αι Πατριάρχαι αυτής και Επίσκοποι διασώζουσι και διαφυλάττουσι την ανεξαρτησίαν της Εκκλησίας...».

Απαντα τα ως άνω γραφέντα εν έτει 1899 διά της χειρός του ευσεβούς γέροντος Ρώσου Ορθοδόξου καίτοι παρήλθαν τόσες δεκάδες έτη, είναι λίαν επίκαιρα μέχρι και σήμερα σε τέτοιο βαθμό μάλιστα ώστε κάθε αντικειμενικός ιστορικός μελετητής και εν γένει ερευνητής να μπορεί, χωρίς να σφάλει, να υποστηρίξει την άποψη ότι τα γραφέντα και δημοσιευθέντα στην εν λόγω άκρως αποκαλυπτική και τεκμηριωμένη επιστολή, είναι ωσάν να εγράφησαν για το «*νυν έχον*» της επικρατούσης εκκλησιαστικής καταστάσεως σε πανορθόδοξο επίπεδο και ο «*έχων νουν νοείν νοείτω...*», καθώς και ότι δύναται να επιχειρήσει τις ιστορικές αναγωγές του από την τσαρική στην κομμουνιστική και νυν μετακομμουνιστική Ρωσία σε αναφορά και ως προς τα «*έργα και τις ημέρες*» της θυγατρός Ορθοδόξου εν Ρωσία Εκκλησίας.

Έτι δε περισσότερο σε κάθε σελίδα, σε κάθε παράγραφο και σε κάθε πρόταση του κειμένου της εν λόγω επιστολής επαληθεύονται τα άκρως αυτονόητα - δυστυχώς ουχί για όλους τους Ορθοδόξους - περί της ετεροδιδασκαλίας και αιρέσεως του πολυμεταστατικού καρκινώματος του αντιεκκλησιολογικού και αντιευαγγελικού Εθνοφυλετισμού (Φυλετισμού) εντός του εν Χριστώ σώματος της Μίας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, όπως λίαν ευστόχως επισημαίνει ο αοίδιμος ΑΙ. Schmeman, γράφων ότι: «*Ο κίνδυνος του εθνικισμού έγκειται εν τη υποσυνειδήτως συντελουμένη μεταβολή της ιεραρχήσεως των αξιών, καθ' ην ήδη το έθνος δεν υπηρετεί την χριστιανικήν δικαιοσύνην και αλήθειαν και εαυτό, την ζωήν δ' αυτού δεν αξιολογεί συμφώνως προς ταύτα, αλλ' αντιθέτως, αυτός ούτος ο Χριστιανισμός και η Εκκλησία αρχίζουν να μετρώνται και να αξιολογώνται εκ της απόψεως των «υπηρεσιών» αυτών προς το κράτος, την πατρίδα κτλ.*». Επιπροσθέτως και ο πολύς αοίδιμος Αμίκλας Αλιβιζάτος υπογραμμίζει ότι: «*Αι εθνικαί και εθνικιστικαί θεωρίαι και διαιρέσεις και ο καθ' υπερβολήν τονισμός του εθνικισμού εν τη Εκκλησία συνετέλεσαν, ώστε αι επί μέρους Ορθοδόξοι Αυτοκέφαλοι Εκκλησiai να προβούν εις πράξεις απαραδέκτους και καταλυτικάς του εκκλησιαστικού οργανισμού χάριν απλού συμμερισμού των εθνικιστικών τάσεων των ιδίων αυτών λαών...*

Είναι εκτός αμφισβητήσεως, ότι η υπέρ μέτρον έξαρσις των εθνικών Εκκλησιών γίνεται εις βάρος της Ορθοδοξίας, η δ' άνευ ορίου ανάμιξις των διαφόρων Εκκλησιών εις τους εθνικούς ανταγωνισμούς γίνεται εις βάρος μεγάλων και βασικών αρχών της Ορθοδόξου συνειδήσεως εν τη καθόλου εκκλησιαστική ζωή και επί σοβαρωτάτω και βαθυτάτω τραυματισμώ της εσωτερικής ενότητος της Ορθοδοξίας».

Έναντι πάντων των ως άνω υπό της αληθούς και τεκμηριωμένης γραφής του ευσεβούς γέροντος Ρώσου Ορθοδόξου καταγεγραμμένων περιττεύει πας έτερος ημέτερος σχολιασμός, αλλά για κάθε καλοπροαίρετο αναγνώστη, μελετητή, ιστορικό ερευνητή ή ιστοριοδίφη, κυρίως δε για πάντα Ορθόδοξο Ρωμηό - και δη για κάθε ελεύθερο και αδούλωτο έναντι των ανίερων μοσχοβίτικων ρουβλίων, εκβιασμών και απειλών Ορθόδοξο Προκαθήμενο - προσήκει το μετά πάσης επιγνώσεως λεγόμενο και σοφώς επαναλαμβανόμενο: «*Στώμεν καλώς, στώμεν δικαίως, στώμεν ελευθέρως, μετά φόβου Θεού πίστεως, αγάπης,*

αληθείας, γνώσεως και ακαταβλήτου αντιστάσεως υπέρ του Προτοκλήτου και Προτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου και του ευσεβούς και φιλοχρίστου Ρωμαίηκου Γένους ημών», διότι «θέλει αρετήν και τόλμην η Ελευθερία».